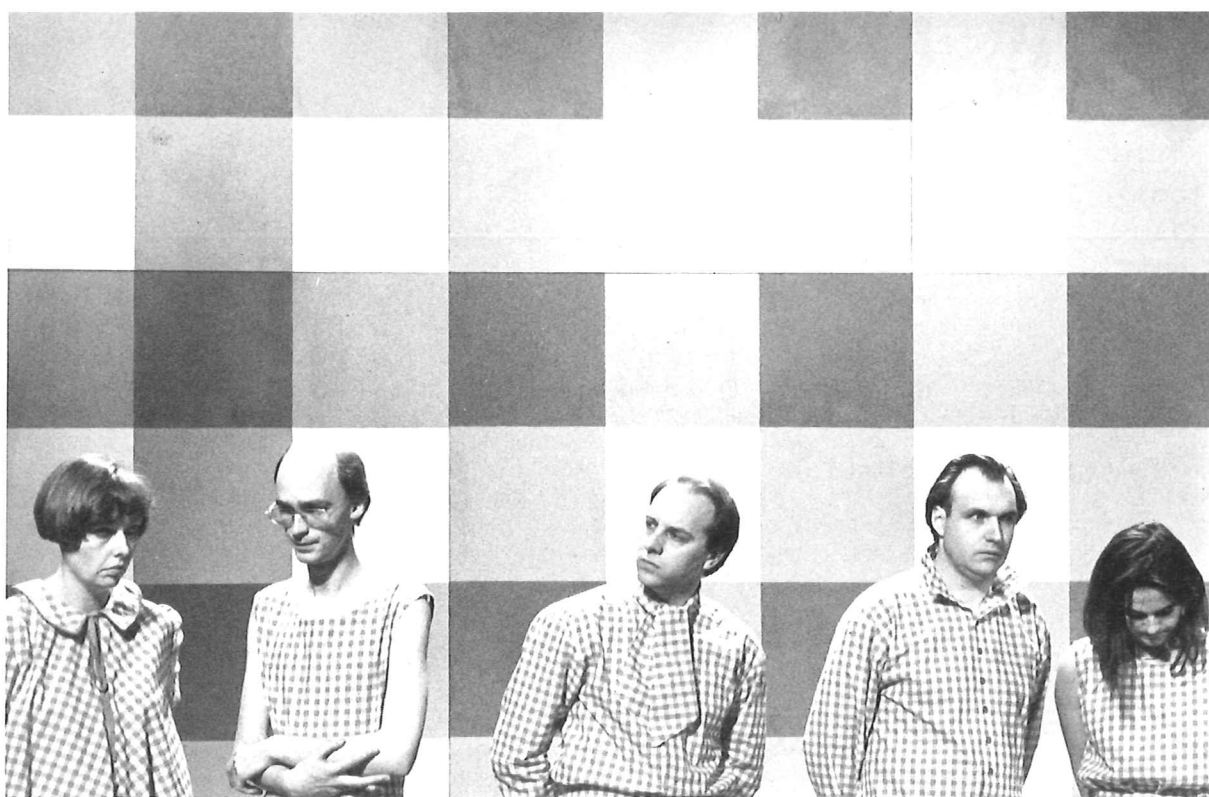

René Eljon

Moeders

Het is niet eenvoudig om trends in de hedendaagse toneelschrijfkunst te ontdekken, onderzoeken, beschrijven. De tweedeling komedie-tragedie, zo oud als het theater zelf, beantwoordt al lang niet meer aan de reflectie over het medium. Doorgaans zijn komedie en tragedie niet meer als autonoom genre te herkennen, maar enkel als tonaliteit. René Eljon, tot voor kort acteur bij de Nederlandse Maatschappij Discordia, heeft met *Moeders*, zijn debuuttekst, een onbetwistbare, echte komedie geschreven. Zijn stuk heeft affiniteit met de klassieke Franse traditie, veel meer dan met de moderne komedie - Ionesco, Vian, Beckett, Adamov - die heeft opgehouden alleen amusement te zijn

en via het komische absurde de noodlottige menselijke situatie blootlegt.

In die Franse traditie wordt een onderscheid gemaakt tussen de comédie d'intrigue - ingewikkeld geconstrueerde verhalen, meestal amoureuus van aard - en de comédie de caractère. Hier wordt de intrige bijzaak; ze fungeert slechts als een kader waarbinnen types worden geëvoeerd. Het gaat nooit om echte individuen zoals in de tragedie, noch om platte stereotypen die in de klucht thuishoren. Wel wordt de dunne intrige gestoffeerd door een reeks typologische figuren: de verliefde jongeling, de bazige moeder, de gedomineerde man, de courtisane, de gierigaard, de knecht, enz. De deugd-

zamen worden dan beloond, de kwaden gestraft. Geen komedie zonder zedenles, de burgerlijke moraal - het utile - als zingeving, de lach - het dulce - als alibi.

Hoe goed ook geconstrueerd, *Moeders* sluit aan bij de traditie van de comédie de caractère. Hoewel: er zijn vijf personages, maar geen vijf types. Eerder: vijf verschillende nuances van één type, het ene beter uitgewerkt dan het andere. Het type van de oudere vrouw, gevangen in haar op zichzelf betrokken wereld waarin weinig gebeurt maar veel tot vervelens toe wordt verteld. Zure dames, naïeve dames, wereldvreemd, irriterend en door de andere geïrriteerd; ieder bekom-

Moeders (Dito' Dito)
Foto Herman
Sorgeloos